

Arbeidsdepartementet

Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

HØRINGSUTTALELSE – FORSLAG TIL ENDRINGER I ARBEIDSMILJØLOVEN – TILTAK MOT UFRIVILLIG DELTID

Private Barnehagers Landsforbund (PBL) er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon som representerer om lag 2.300 private barnehager. Per dags dato har PBL medlemsbarnehager i 260 kommuner. PBLs medlemsbarnehager består i hovedsak av små og mellomstore bedrifter.

I barnehagesektoren er det en stor andel deltidsansatte. Vi har derfor et bredt grunnlag for å forstå sektorens behov og utfordringer. Etter vårt syn vil departementets forslag om deltidsansattes rett til utvidet stilling ha svært uheldige konsekvenser for barnehagesektoren. Vi mener at utfordringene i relasjon til deltid best løses mellom tariffpartene i sektoren.

Rett til utvidet stilling for deltidsansatte

Arbeidsdepartementet har foreslått å lovfeste en rett til utvidet stilling for deltidsansatte som jobber mer enn sin stillingsbrøk. Departementet har foreslått ordlyden: «Deltidsansatte som jevnlig har arbeidet utover avtalt arbeidstid i mer enn 12 måneder, har rett til utvidet stilling tilsvarende gjennomsnittlig faktisk arbeidstid i denne perioden».

Etter PBLs syn er deltidsansattes rett til utvidet stilling godt nok ivarettatt gjennom dagens regelverk. Lovforslaget vil etter vårt syn komplisere dagens rettssituasjon ytterligere. Arbeidsgivere og arbeidstakere må da forholde seg til fire forskjellige lovverk; retten til utvidet stilling, fortrinnsrett, den ulovfestede læren om fast ansettelse ved varige sysselsettingsbehov og regelverket om midlertidige tilsetning.

Av høringsnotatet fremstår det dessuten som uklart for PBL om Arbeidsdepartementets forslag søker å ramme bare merarbeid eller også lovlige midlertidige ansettelser som er avtalt utover deltidsstillingen.

Dersom departementets lovforslag om deltidsansattes rett til utvidet stilling også omfatter lovlig midlertidige ansettelser, så vil det etter PBLs syn i realiteten innebære en urimelig og uhensiktsmessig innskrenkning i arbeidsgivers muligheter til å ansette midlertidig. Ifølge departementets forslag er årsaken til at det er arbeidet utover det som er avtalt for deltidsstillingen, uten betydning for retten til utvidet stilling. Dermed rammes små og mellomstore bedrifter som har klare, legitime og midlertidige behov for ekstraarbeid urimelig hardt. Det ekstraarbeidet som deltidsansatte utfører i barnehagesektoren, er ofte knyttet opp til reelle vikariater og andre lovlige midlertidige tilsetninger, som f.eks. lovbestemte permisjoner, sykefravær o.l.

Barnehagelovens regler om forsvarlig grunnbemanning, som følges opp gjennom kommunens tilsyn med barnehagene, sikrer at ekstraarbeid i sektoren ikke er knyttet opp til generell underbemanning.

Etter PBLs syn er en vurderingsperiode på 12 måneder heller ikke tilstrekkelig til å avdekke om arbeidsgiver har et varig sysselsettingsbehov. En eventuell grense bør etter vårt syn være på minst 24 måneder.

Dersom forslaget forstås som overfor nevnt, vil det medføre at barnehagene vil være i en konstant prosess i forhold til nedbemanning pga. overtallighet. PBLs medlemsbarnehager, som stort sett er små eller mellomstore bedrifter, har verken økonomiske evner eller nok administrative ressurser til å håndtere en slik situasjon. Ved tvist i forbindelse med nedbemanning, vil arbeidstaker i utgangspunktet ha rett til å stå i stillingen inntil tvisten er løst i rettsapparatet. Barnehager har begrensede inntektsmuligheter pga. regler om maksimalpris og et gitt kommunalt tilskudd. Mange av våre medlemsbarnehager vil følgelig ikke tåle den økonomiske belastningen det vil medføre og være overbemannet over en lengre periode. Slike nedbemanningsprosesser skaper dessuten stort press på arbeidsmiljøet gjennom den usikkerhet slik prosess skaper, og er dessuten svært belastende for de involverte parter.

Krav om drøftinger

Departementet har videre foreslått å innføre en årlig drøftingsplikt på tillitsvalgnivå. Etter det foreslåtte skal arbeidsgiver minst en gang per år drøfte bruken av heltidsstillinger med de tillitsvalgte.

Det er i likhet med flere andre tariffavtaler tariffestet en tilsvarende drøftingsplikt i PBLs hovedtariffavtale med Fagforbundet, Utdanningsforbundet og Delta. PBL har ingen innvendinger til at en slik plikt lovfestes.

Det er bedt om tilbakemelding på om de tillitsvalgte bør ha rett til å kreve hyppigere drøftinger med arbeidsgiver. PBL mener at lovforslaget i tilstrekkelig grad åpner for ytterligere drøftelser dersom det er behov for det. Under enhver omstendighet mener PBL at hyppigere drøftinger enn det forslaget legger opp til, bør begrenses til tilfeller hvor det er vesentlige endringer i bruken av deltidsansatte.

Krav om samtale med den fortrinnsberettigede

Når det gjelder lovforslaget om samtaler med deltidsansatte som gjør fortrinnsretten gjeldende, mener PBL at et slikt krav fremstår som unødvendig byråkratisk. Dette gjelder spesielt for små og mellomstore bedrifter hvor arbeidsgiver har inngående kjennskap til arbeidstakers kvalifikasjoner. Det foreslås derfor at ordlyden endres til «bør».

Avsluttende bemerkninger

PBL ber om at departementet foretar en nærmere vurdering om dagens forslag er egnet til å oppnå de tilsiktede virkninger. Etter PBLs syn bør deltidsansattes rett til utvidet stilling uansett ikke omfatte ekstraarbeid den deltidsansatte påtar seg, og som anses som lovlig midlertidig tilsetting etter aml. § 14-9.

Med vennlig hilsen
Private Barnehagers Landsforbund

Arild Olsen
Administrerende direktør